

ÀREA DE PASTORAL

EL JUBILEU A LA BÍBLIA

Antoni Pérez de Mendiguren i Cross, pvre.

Març de 2025

Text: ©Mn. Antoni Pérez de Mendiguren i Cros
Maquetació: ©Delegació de Comunicació
Edita: Servei de pastoral vocacional
Abril de 2025

Pelegrins de l'esperança

Amb motiu del Jubileu de l'Esperança, se m'ha convidat a ajudar-vos a fer una reflexió sobre el *Jubileu a la Bíblia*. I abans d'arribar al Levític XXV, al punt central en què trobem la llei sobre el Jubileu, us convido a fer una passejada pel llibre del Gènesi i a obrir la Bíblia a la primera pàgina, on trobem, en el Gènesi 1, el magnífic poema de la Creació, que presenta i manifesta el pla creador de Déu, la seva voluntat en la creació d'aquest món i la seva voluntat per a la humanitat. L'himne creador està magníficament construït.

1. Sis dies i un setè (Gn 1)

El Gènesi 1 té una estructura molt marcada pel primer dia, el segon dia, el tercer dia, el quart dia, el cinquè dia i el sisè dia. Són sis dies en què hi ha un ritme, un ritme volgut, un ritme dia per dia, en què els tres primers dies Déu prepara i disposa l'espai, i en els tres dies següents, del quart al sisè, el va omplint. Si ens hi fixem, en el primer dia, aquell caos que hi ha a la creació, que hi ha al món abans de l'acte creador, Déu el separa i estableix una distinció entre la llum i la tenebra.

Hi ha aquesta separació entre el dia i la nit. Posant un límit, Déu separa mitjançant aquests límits. O el segon dia, separa l'aigua de dalt de l'aigua de baix: el cel i la terra, el dalt i el baix. O el tercer dia, separa l'aigua de la terra, creant els continents. Així, doncs, es presenta una obra creadora, una acció creadora en què el caos es va ordenant amb uns límits que Déu va posant.

En la segona part de l'obra creadora, si en el primer dia hi va haver la separació del dia i de la nit, Déu omple aquest dia i aquesta nit amb el sol, el gran astre ben lluent que dóna la llum, i la nit amb la lluna i els estels. Si el segon dia havia separat el dalt i el baix, les aigües de dalt i les aigües de baix, ara omple aquests dos espais amb els ocells alats i els animals del mar. I si el tercer dia havia separat la terra del mar, creant els continents, és el moment d'omplir aquests continents de tots els animals per culminar amb la creació de la humanitat.

El Gènesi 1 acaba en un moment que és el del dia setè, i així comença el Gènesi 2 d'aquesta manera:

Pelegrins de l'esperança

(Gn 2,1-3)

¹Així van quedar acabats el cel i la terra amb tots els seus estols. ²El setè dia, Déu havia acabat la seva obra. El dia setè, doncs, va reposar de tota l'obra que havia fet. ³Déu va beneir el dia setè i en va fer un dia sagrat, perquè aquell dia reposà de la seva obra creadora.

Per tant, el dia setè és un dia beneït, un dia sagrat que marca el nostre temps i el nostre calendari: set, set, set, setmana rere setmana, i el dia setè és el dia sagrat, que no és un dia de no fer res.

Evidentment, quan Déu acaba la seva obra diu que reposa, descansa de l'obra creadora, però reposa per poder-la fruir, per poder gaudir d'aquesta creació. Per tant, el dia setè obre un temps especial per poder fruir, gaudir d'aquesta obra creadora. Això és molt important i val la pena tenir-ho present quan parlarem de l'any jubilar.

Per a la reflexió:

- Déu, en el seu pla creador, ordena el caos existent amb la separació dels diversos elements i estableix uns límits. Quins són els meus caos? Quins són els límits que hauria de posar-me en la meua vida per aconseguir un cert ordre?
- Déu, en el seu pla creador, estableix també un ordre en el temps beneït el dia setè. Què significa per a mi el dia setè? Com es pot viure el dia setè com un dia sagrat?

2. La humanitat cridada a col·laborar en el pla de Déu.

L'any jubilar està profundament vinculat al dia setè, al número set, com veurem. Però, enmig d'aquesta obra creadora, en el moment en què crea la humanitat, aquesta és creada amb les següents paraules. Així ens diu el llibre del Gn 1, 26-30:

Déu digué:

—Fem l'home a imatge nostra, a semblança nostra, i que sotmeti els peixos del mar, els ocells del cel, el bestiar, i tota la terra amb les bestioles que s'hi arrosseguen.

²⁷Déu va crear l'home a imatge seva, el va crear a imatge de Déu, creà l'home i la dona. ²⁸

Pelegrins de l'esperança

Déu els beneí dient-los:

—Sigueu fecunds i multipliqueu-vos, ompliu la terra i domineu-la; sotmeteu els peixos del mar, els ocells del cel i totes les bestioles que s'arrosseguen per terra.

²⁹Déu digué encara:

—Mireu, us dono totes les herbes que fan llavor arreu de la terra i tots els arbres que donen fruit amb la seva llavor, perquè siguin el vostre aliment. ³⁰A tots els animals de la terra, a tots els ocells del cel i a totes les bestioles que s'arrosseguen, a tots els éssers vius de la terra, els dono l'herba verda per aliment.

Si ens hi hem fixat, Déu, en el moment en què decideix crear la humanitat, fa com un diàleg interior en què diu: «Fem l'home a imatge nostra, a semblança nostra».

En canvi, quan el narrador expressa el que fa Déu, diu les següents paraules: «Déu va crear l'home a imatge seva, el va crear a imatge de Déu».

Si hi hem estat atents, hem vist que Déu pensa crear l'home a imatge i semblança. En canvi, el narrador, que mai no ens enganya, que és un narrador omniscient que s'apropa a la ciència de Déu, sap perfectament que Déu només crea l'home a imatge.

I ens podem preguntar: on ha anat a parar la semblança? Doncs la semblança és la nostra tasca. Déu vol que la humanitat l'ajudi en la realització del seu pla creador. Per això és tan important entendre bé quin és el pla que Déu ha volgut: aquest ordre en la creació i anar omplint aquesta creació, aquests espais, amb tots els animals, als quals també a la humanitat li dona un aliment.

I l'aliment és la terra, el fruit de la terra. Per això aquests dos elements són importants en aquest text. El primer és que nosaltres som col·laboradors de Déu en el seu pla creador, en el seu compliment, en el fet de portar a compliment allò que ell ha imaginat.

I dins del que ell ha imaginat, la terra tindrà un lloc important, aquesta terra que nosaltres hem de cuidar i que és l'instrument que Déu ha posat a les nostres mans per poder sobreviure, per poder viure tota la creació.

Per tant, el tercer moment en què vull aturar-me abans d'arribar al Levític 25 és Gènesi 12. A Gn 12, 1-7 trobem la vocació d'Abram.

Pelegrins de l'esperança

Per a la reflexió:

- Com visc la meva missió de construir la meva semblança de Déu?
- Els dons de la terra són el regal de Déu per a l'alimentació de tota l'obra creada. Com visc la realitat que tot és do de Déu? Com fer realitat la voluntat del Creador que tothom tingui el necessari per a viure?

3. La promesa d'una terra

Escoltem aquest text: (Gn 12,1.9)

«El Senyor va dir a Abram:

—Ves-te'n del teu país, de la teva família i de la casa del teu pare, cap al país que jo t'indicaré. ²Et convertiré en un gran poble, et beneiré i faré gran el teu nom, que serà font de benedicció. ³Beneiré els qui et beneixin, però als qui et maleixin, els maleiré. Totes les famílies del país es valdran del teu nom per a beneir-se. ⁴Abram se n'anà tal com el Senyor li havia dit, i Lot se n'anà amb ell. Quan Abram va sortir d'Haran tenia setanta-cinc anys. ⁵Abram es va endur la seva muller Sarai, el seu nebot Lot, tots els béns que posseïa i tots els servidors que havia adquirit a Haran. Van sortir d'allà per anar al país de Canaan. Van arribar al país de Canaan. ⁶Abram travessà el territori fins a Siquem, fins a l'Alzina de Morè. En aquell temps els cananeus eren els amos del país.

⁷El Senyor es va aparèixer a Abram i li digué:

—Donaré aquest país a la teva descendència. Allà Abram va dedicar un altar al Senyor, que se li havia aparegut.»

Per què considero que és important aquest text? En primer lloc, perquè Abram, ho sabem perfectament, el pare en la fe, també és un exemple d'esperança. En aquest any jubilar de l'esperança, ell ens presenta i ens manifesta què vol dir esperar. Penseu que Déu li demana unes renúncies acompanyades d'unes promeses, però unes promeses que semblen irrealitzables, perquè sabem perfectament que Sarai era estèril.

Ho sabem pel capítol 11, que ens ho diu el narrador. Per tant, una gran descendència, un gran poble amb una dona estèril. Però fins i tot la promesa d'una terra que ja està ocupada pels cananeus.

Pelegrins de l'esperança

Aquí és on jo vull arribar. Déu dona tanta importància a aquesta terra que li promet que la posseiran els seus descendents. I per què considero que és important poder posseir la terra? Doncs fixe'u-vos-hi, hem dit que en el pla creador de Déu el fruit de la terra permetrà viure d'una manera adequada no només la humanitat, sinó tota la creació.

Per això, per al poble d'Israel, posseir la terra era tan important. Perquè si hem de participar en el pla creador de Déu, si hem de construir la nostra semblança col·laborant en allò que Déu ha programat en la seva infinitud, en el seu amor i en la seva voluntat per la terra, per la humanitat i pel món, necessitem posseir la terra. Israel, des de sempre i per sempre —parlant de l'Israel de la Bíblia—, considerarà que la terra no és una possessió seva en el sentit de poder-la vendre i comprar de qualsevol manera, sinó que és un do de Déu per poder fer realitat el seu pla creador.

Per a la reflexió:

- En la seva crida, Déu demana a Abraham unes renúncies —límits, però amb unes promeses. Soc conscient que quan Déu demana també ofereix? Quan he experimentat aquesta realitat?
- En la història d'Abraham i del poble d'Israel sempre ha estat molt important la terra, perquè aquesta possibilita la realització del pla de Déu. Soc conscient que Déu posa a les meves mans les eines necessàries per a la realització del seu pla?

4. L'any jubilar al llibre del Levític

Arribats a aquest punt, vull que entrem en el punt central de la nostra xerrada i reflexió: el Levític 25, versets del 8 al 22. Ho llegiré i després destacaré alguns punts importants d'aquest text per a la nostra comprensió del significat del jubileu a la Bíblia. Aquell any serà l'any del jubileu.

(Lv 25,8-22)

⁸»Després compta set setmanes d'anys, és a dir, set vegades set anys, que són quaranta-nou anys. ⁹Llavors, arribat el dia deu del mes setè, que és el dia de l'Expiació, fes que ressoni el corn per tot el país: ¹⁰declareu sant l'any que fa cinquanta i proclameu la llibertat a tots els habitants del país. Aquest any serà l'any del jubileu: els qui s'havien

Pelegrins de l'esperança

---

venut el patrimoni, el recobraran, i els qui s'havien venut ells mateixos, retornaran al seu clan. ¹¹Cada cinquanta anys és un any jubilar: aquell any no sembrareu, ni segareu el que haurà crescut espontàniament, ni veremareu els raïms dels ceps que no haureu esporgat, ¹²perquè és l'any del jubileu, un any sant: mengeu el que creixi als camps. ¹³Aquest any del jubileu cadascú recobrarà el patrimoni que s'havia venut. ¹⁴Per això, en les operacions de compra i venda, que ningú no perjudiqui un altre germà israelita. ¹⁵Compreu o veneu tenint en compte els anys transcorreguts des del darrer jubileu i el nombre de collites anyals que hi haurà fins al jubileu vinent: ¹⁶el preu de les terres serà més alt com més anys faltin, i més baix, si en falten pocs, ja que de fet només compreu i veneu un cert nombre de collites. ¹⁷Ningú no ha de perjudicar l'altre. Reverencieu el vostre Déu. Jo soc el Senyor, el vostre Déu.

¹⁸Compliu els meus decrets, observeu les meves decisions i habitareu segurs en el vostre país. ¹⁹La terra donarà els seus fruits, menjareu fins a saciar-vos i podreu viure segurs al país. ²⁰Potser us preguntareu: "Què menjarem l'any setè si no podem sembrar ni collir?" ²¹Sapigueu que l'any sisè us enviaré la meva benedicció perquè la terra produeixi la collita necessària per a tres anys. ²²L'any vuitè tornareu a sembrar els vostres camps, però encara menjareu de l'última collita, fins que arribi la collita de l'any novè.»

Els que s'havien venut el patrimoni el recobraran, i els que s'havien venut a ells mateixos retornaran al seu clan. Cada 50 anys és un any jubilar. Aquell any no sembrareu ni segareu el que hagi crescut espontàniament, ni veremareu els raïms dels ceps que no haureu esporgat.

Perquè és l'any del jubileu, un any sant; mengeu el que creixi als camps. Aquest any del jubileu, cadascú recobrarà el patrimoni que s'havia venut. Per això, en les operacions de compra i venda, ningú no ha de perjudicar cap altre germà israelita.

Compreu o veneu tenint en compte els anys transcorreguts des de l'últim jubileu i el nombre d'acollides anuals que hi haurà fins al jubileu vinent. El preu de les terres serà més alt com més anys faltin, i més baix si en falten pocs, ja que, de fet, només compreu i veneu un cert nombre d'acollides. Ningú no ha de perjudicar l'altre.

Reverencieu el vostre Déu. Jo sóc el Senyor, el vostre Déu. Compliu els meus decrets.

Observeu les meves decisions i viureu segurs en el vostre país. La terra donarà els seus fruits; menjareu fins a saciar-vos i podreu viure segurs al país.

Potser us preguntareu: «Què menjarem l'any setè si no podem sembrar ni collir?»

Pelegrins de l'esperança

Sapigueu que l'any sisè us enviaré la meva benedicció perquè la terra produeixi l'acollida necessària per a tres anys. L'any vuitè tornareu a sembrar els vostres camps, però encara menjareu de l'última collita fins que arribi la collita de l'any novè.

Voldria, doncs, que aquest text, que és el text paradigmàtic del jubileu a la Bíblia, marqués alguns elements a tenir en compte, algunes qüestions i algunes reflexions que ens ajudin a entendre què significa el jubileu a l'Antic Testament, a la Bíblia.

Com hem vist, en primer lloc, se'ns marca que el jubileu està ritmant el nostre temps, el temps i els calendaris dels jueus d'Israel: set setmanes d'anys, set vegades set anys.

Per tant, el primer aspecte a destacar és la importància del temps ritmat. El jubileu, tal com se'ns presenta, no és quelcom deixat a la improvisació ni a la casualitat. L'any jubilar forma part del pla de Déu, d'aquesta planificació que Déu, en la seva creació volguda per a la humanitat, presenta en aquesta llei del jubileu.

L'any jubilar és volgut per Déu i, per tant, forma part de la seva voluntat. No és quelcom que arriba de manera imprevista. El poble d'Israel sabia perfectament quan arribaria i tota la seva vida, així com les compres i vendes, estaven realment marcades per aquest any del jubileu, si volien complir la llei de Déu.

En segon lloc, en aquest cicle de set setmanes d'anys, destaca la importància del número set. El set, a la Bíblia, és el número de la perfecció. Per tant, podem dir que la celebració de l'any jubilar, amb aquesta seqüència de set set set, ens indica que aquest jubileu, si és celebrat tal com el Senyor el presenta, el vol i el desitja, i tal com el Senyor ho demana al seu poble, contribuirà a perfeccionar aquest poble.

A més, el text ens diu: «Fes que ressoni el corn per tot el país.» El *jobel*, aquesta banya de moltó que marca cada any el dia de l'expiació, ha de sonar especialment per tot el país en l'any jubilar.

I fixeu-vos que diu «per tot el país», és a dir, sense excepció. I encara ho especifica més quan diu «per tots els habitants del país».

En el país d'Israel podien haver-hi jueus i no jueus. El jubileu, el toc del corn—el *jobel*, que per a molts forma part de l'etimologia de la paraula *jubileu*—ha de ressonar sense excepcions. És per a tothom.

Pelegrins de l'esperança

Així mateix, el nostre jubileu també ha de ser per a tots. Nosaltres també hauríem de fer sentir aquesta gràcia del jubileu per a tothom. No és una cosa exclusiva per a mi, per als meus o per a un grup tancat, sinó que ha de ser anunciat a tots els habitants del país i, avui dia, a tots els habitants del món.

El text també ens diu que és un any sant i un any de llibertat. Això li dona una doble dimensió: una dimensió vertical i una d'horitzontal.

És un any sant, un any sagrat, un any dedicat al Senyor. Per tant, en aquest any, d'una manera especial, pensem en ell i ens disposem a servir-lo amb més intensitat.

Però també és un any de llibertat. Un any de llibertat per a tothom. Un any que afecta tothom en aquesta horitzontalitat, però especialment un any que toca i aporta llibertat als qui més ho necessiten.

Aquells que s'han venut les terres no ho han fet perquè sí, sinó per necessitat econòmica. I aquells que s'han venut a si mateixos com a esclaus tampoc ho han fet perquè sí, sinó per una veritable necessitat.

Recuperen la llibertat. Per tant, el jubileu és un any de llibertat, un any que mira a tots, un any que busca el bé per a tots, però especialment per als més pobres i necessitats. El retorn de les terres venudes forma part d'aquest jubileu, i és el que més es destaca.

Per què? Doncs perquè, ja ho he dit, però vull repetir-ho aquí: de qui és la propietat de la terra? El poble d'Israel és molt conscient que la terra no és propietat seva. El poble de la Bíblia sap molt bé que la terra és propietat de Déu i que la dona com un do, com un regal, com un instrument per poder fer realitat allò que el Gènesi 1 ens ha presentat: per poder viure.

En segon lloc, el text ens diu que no s'ha de perjudicar l'altre.

I no perjudicar l'altre comporta reverenciar el Senyor. Qui perjudica l'altre va en contra de la voluntat del Senyor. Per tant, l'any del jubileu ens disposa a servir el Senyor sense perjudicar l'altre.

És a dir, restituint a l'altre allò que li és propi, allò que necessita per a ser home i dona, per a viure amb dignitat, per a tirar endavant la seva vida i la de la seva família. La terra, ens diu el text, donarà els seus fruits. Menjareu fins a saciar-vos i podreu viure segurs al país.

Pelegrins de l'esperança

Suposo que us ressona el text de Gènesi 1. Per això l'he volgut llegir. La terra donarà els seus fruits i podreu saciar-vos, podreu menjar-ne fins a estar satisfets. És l'aliment que el Senyor dona al Gènesi 1, l'aliment necessari per viure, per viure amb seguretat i, en definitiva, per viure amb dignitat.

5. Jesús i l'any de Gràcia

I acabo aquesta reflexió sobre el jubileu a la Bíblia, que no podria ser d'altra manera, anant al Nou Testament i entrant a la sinagoga de Natzaret, on podem escoltar, en l'Evangeli de Lluc 4, 16 -21, les següents paraules:

«I se n'anà a Natzaret, on s'havia criat. El dissabte, com tenia per costum, va entrar a la sinagoga i s'aixecà a llegir. ¹⁷ Li donaren el volum del profeta Isaïes, el desplegà i va trobar el passatge on hi ha escrit:

¹⁸ L'Esperit del Senyor reposa sobre meu,
perquè ell m'ha ungit.
M'ha enviat a portar la bona nova als pobres,
a proclamar als captius la llibertat
i als cecs el retorn de la llum,
a posar en llibertat els oprimits,
¹⁹ a proclamar l'any de gràcia del Senyor.

²⁰ Després plegà el volum, el retornà al responsable del culte de la sinagoga i es va asseure. Tots els qui eren a la sinagoga tenien els ulls posats en ell. ²¹ Aleshores començà dient-los: — Avui es compleix aquesta escriptura que acabeu d'escoltar.»

I quina és l'escriptura? La proclamació d'un any sant.

Aquest «avui» és un «avui» que comença amb Jesús i que ja no es tanca. És un «avui» per sempre. I vosaltres em direu: per què hem de celebrar cada 25 anys el jubileu si el jubileu ja l'estem celebrant sempre?

Perquè és «l'avui» de Jesús. És «l'avui» que s'inicia amb Jesús i que ja no es tancarà mai, sinó que arribarà a la seva plenitud en «l'avui» del cel.

Pelegrins de l'esperança

«Avui seràs amb mi al paradís.»

Així acabarà l'Evangeli de Lluc, a la creu, dirigint-se al bon lladre.

Un «avui» que és l'inici de l'Evangeli i un «avui» al final.

És «l'avui» de sempre. És «l'avui» etern. És «l'avui» que ja no s'acaba.

És «l'avui» de l'any de gràcia del Senyor.

Els cristians també necessitem ritmar el nostre temps. Celebrem cada 25 anys el jubileu perquè cal que recordem que estem en jubileu, que estem en any de gràcia, que estem en any d'alliberament dels oprimits i de proclamació de la llibertat per a tots, de proclamació de la salvació per a tots.

Cada 25 anys és un toc d'alerta, un recordatori que Jesús va iniciar un jubileu que mai no s'acaba, però que nosaltres reafirmem cada 25 anys, com ho fem aquest any.

Per a la reflexió:

- Com podem fer realitat en la nostra vida i en la nostra societat aquesta proclamació de l'any de gràcia del Senyor?
- La celebració del Jubileu, pot fer transformar la meva vida i la del meu entorn?
- És important subratllar la importància de l'acció caritativa fruit de la celebració de l'Any Jubilar: com penso concretar-ho?

ÀREA DE PASTORAL

ARQUEBISBAT
TARRAGONA